GRADSKA BIBLIOTEKA
„JURAJ ŠIŽGORIĆ"
ŠIBENIK
NAUČNI ODSJEK

Šibensko izdanje (II)

Poštarina plaćena

TRIBUNA

IZLAZI SVAKI DAN
UPRAVA: Šibenik ulica Episkopa Milaša.
UREDNIŠTVO: Šibenik, ul. Ep. Milaša. Telef. 41.
PRETPLATA mes. d. 25, za inostranstvo din. 35.
Primerak 1.- din.

GODINA V | RUKOPISI se ne vraćaju | Četvrtak 25 marta 1937 | ČEKOVNI RAČUN Zagreb 46.798 | BROJ 71

Kratke vesti

— NJEMAČKA će, po svoj prilici, zbog nastale napetosti između nje i Vatikana, otkazati sklopljeni konkordat.

— U NABUJALOJ MORAVI udavile su se prekjučer dvije osobe poslije očajne borbe sa talasima.

— JAPANSKO ITALIJANSKI politički pregovori pretstoje prema još nepotvrdjenim vijestima.

— FRANCUSKI zainteresovani krugovi bave se ozbiljnom namjerom da podignu nasred Atlantika metereološku stanicu instaliranoj na jednom teretnom brodu.

— NOVOSADSKI MEHANIČAR, koji je ubio svoga oca sveštenika otpremljen je na posmatranje.

— JEDNO subotičko golubarstvo prodalo je u toku posljednjih par mjeseci golubova u iznosu od oko 100 hiljada dinara.

Nezgoda sekrstara jugosl. poslanstva u Parizu

PARIZ, 25 marta (r) Jučer poslije podne jedan je taksi naletio na sekretara našeg poslanstva g. dr Slavka Rajkovića i nanio mu teže povrede u nogu ispod koljena. Do nezgode je došlo pred samim poslanstvom u momentu kada ga je dr Rajković napuštao. Prenesen je u bolnicu gdje mu je ukazana pumoć.

Belgijski Kralj Leopold na putu za Berlin

LONDON, 25 marta (r) Belgijski kralj Leodold III koji je u Londonu vodio pregovore u vezi zaključenja Novog Lokarna i neutralnosti Belgije naglo je promjenio smjer svog putovaaja. Nije se vratio u prestolnicu već je sinoć krenuo vozom za Berlin gdje će se sastati sa kancelarom Rajha g. Hitlerom i s njime nastaviti razgovore započete u Londonu.

BERLIN, 25 marta (r) Kancelar i vodja Rajha g. Hitler nalazi se na svom imanju gdje će Sprovesti uskrsne praznike.

Leopold III počasni pukovnik engl. drag. puka

LONDON, 25 marta (r) Avas javlja: Poslije ručka koga je jučer priredio kralj Đorđe VI u čast belgijskog kralja Leopolda III, engleski kralj podjelio je Leopoldu III čast počasnog pukovnika dragonskog puka koju je čast svojevremeno obnašao njegov pokoini otac.

Poslije svečanosti kralj Leopold odvezao se u belgijskom ambasadu gdje je primio više političkih ličnosti.

Sinoć je kralj Leopold III otputovao za Brisl.

Senat je izglasao budžet

BEOGRAD, 25 marta (g) Jučer u 3 sata poslije podne Senat je završio budžetsku debatu i usvojio novi budžet sa 48:25 glasova. Sa budžetom je izglasan i finansijski zakon.

Pukov. Bek u specijalnoj misiji

VARŠAVA, 25 marta (telefonski izvještaj Transcontia). — Vladini i opozicioni krugovi slažu se u tome da je pukovniku Beku, poljskom ministru spoljnih poslova, namenjena naročito značajna uloga. Tako se tumači činjenica da je pretsednik Republike u svom posljednjem govoru preko radia pored maršala Rida—Smiglia i pukovnika Koca pomenuo još jedino i ime pukovnika Beka, ministra spoljnih poslova. Vodji Poljske dodelili su g. Beku ulogu, o kojoj se za sada samo može nagadjati.

Ako je do sada i moglo biti trvenja u vrhovnom vodjstvu Poljske, što se izvodilo na osnovu činjenice da se do sada ni pretsednik Mošciski, ni maršal Smigli nisu izjašnjavali o novom političkom pokretu pukovnika Koca, danas je van svake sumnje da i šef države i šef vojske i poljska nacija podržavaju obnovni politički pokret pukovnika Koca.

Jugoslovensko-italijanski politički sporazum

Grof Galeaco Čano

stigao je jutros u Beograd

RIM, 25 marta (r) Jučer u jutro u 7 i 40 napustio je Rim grof Čano sa svojom brojnom pratnjom. Na stanici mu je priredjen svečani ispaćaj. U njegovoj se pratnji nalazi jugoslovenski upunomoćeni ministar g. Jovan Dučić.

LJUBLJANA, 25 marta (lj) Poslije kraćeg zadržavanja na ljubljanskoj železničkoj stanici grof Čano i njegova pratnja napustili su Ljubljanu u 22 i 19 sati i prosledili za Beograd.

LJUBLJANA, 25 marta (lj) Sinoć nešto poslije 8 sati stigao je na graničkoj stanici Rakek italijanski ministar spoljnih poslova grof. g. Čano sa svojom pratnjom i jugoslavenskim opunomoćenim ministrom u Rim Jovanom Dučićem.

Na stanici je uglednom gostu priređen svečan doček. Grofa Čana je sačekao i pozdravio ban Dravske banovine g. dr Marko Natlačen koji se nalazio u krugu sekretara ministarstva spoljnih poslova g. Sibe Miličića i italijanskog konzula u Ljubljani g. Nastazija Umberta.

Pozdravivši se srdačno sa svima prisutnim grof Čano je primio novinare i dao im kratku izjavu u kojoj je kazao:

U času kad stupamo na tlo vaše države srečan sam što dolazim u ovako značajnoj misiji. Nadam se da će naše djelo biti na boljitak sređivanja odnosa u Srednjoj Evropi.

Zatim je grof Čana, njegova pratnja i pretstavnici naše države nastavili put za Ljubljanu.

LJUBLJANA, 25 marta (lj) I ako se dolazak grofa Čana očekivao za kasno u noć njegov dolazak očekivao se sa velikim interesovanjem.

Na stanici su dočeku prisustvovali pored brojnog građanstva i pretstavnici našeg ministarstva spoljnih poslova kao i osoblje italijanskog konzulata.

BUDIMPEŠTA, 25 marta [r] Jutrošnja prestolnička štampa opširno i posebno komentariše dolazak grofa Čana u Beograd i njegove razgovore sa dr Stojadinovićem.

PRAG, 25 marta (č) ČTK-a javlja: Listovi opširno komentarišu jugoslovensko-italijansko zbliženje. Pozdravljajući ovu saradnju štampa ističe da će se sređenjem odnosa na Jadranu poboljšati odnosi i u Podunavskom bazenu.

BERLIN, 25 marta (r) Avas javlja: Njemačko-čehoslovački pregovori o graničnom prometu jučer su završeni potpisivanjem jedne vazduhoplovne konvencije između ove dvije susjedne zemlje.

RIM, 25 marta (r) Italijanska poluzvanična štampa, povodom puta grofa Čana u Beograd, ističe činjenicu da su se odnosi između [illegible] zadnja posljednjih nekoliko mjeseci znatno poboljšali i stvorili mogućnost jedne bliže saradnje.

Štampa odbija insuimacija izvjesne inostrane štampe koja je uranila sa komentarima pojedinosti beogradskih razgovora. Svi komentari, napominje se, moraju biti rezervisani dok se ne objavi službeno službeno o rezultatima vođenih pregovora pakta o nenapadanju i status kuo na Jadranu.

PRAG, 25 marta [č] Poluslužbena »Prager pres« komentarišući pregovore u Beogradu, kaže da Jugoslavija neće učiniti ništa što bi bilo protivno interesima Pariza i Londona. Jugoslavija je pametno učinila što je spremno prihvatila brzo pruženu ruku Italije, koja je na to bila prisiljena kao represalija na francusko-englesko zbliženje.

Grof Čano zadržaće se u Beogradu, piše list, 2 dana kada će se vratiti u Rim odgodivši put u Ankaru za poslije Uskrsa.

BEOGRAD, 25 marta (g) Jutros u 9 sati stigao je u Beograd italijanski ministar spoljnih poslova grof Čano sa svojom pratnjom. Na stanici je priređen svečani i oduševljeni doček kome su prisustvovali, pored brojnog građanstva, jugoslovenska vlada, na čelu sa g. dr. Stojadinovićem i cijelim diplomatskim korom akreditovanim u Beogradu.

BEOGRAD, 25 marta (g) Za dolazak grofa Čano, italijanskog ministra spoljnih poslova, vršene su velike pripreme. Pretstoječe sutrašnje potpisivanje italijansko—jugoslovenskog političkog sporazuma predmet je opšteg raspravljanja.

Beograd je već sinoć bio cio okićen jugoslovenstvu i italijanskim zastavama.

BEOGRAD, 25 marta (g) Pojedinosti boravka grofa Čano u Beogradu nisu poznati. Italijanskog ministra primiće jutros u audijenciju Knez — Namjesnik Pavle.

U podne biće priređen gala—ručak u čast grofa Čana.

Sutra u jutro grof Čano će sa svojom pratnjom odvesti se na Oplenac gdje će se pokloniti sjeni Kralja Petra Oslobodioca i Kralja Aleksandra Ujedinitelja.

PARIZ, 25 marta (r) Sva jučerašnja pariška štampa donosi opširne izvještaje o pregovorima Rima i Beograda popraćenih opširnim i povoljnim komentarima.

RIM, 25 marta (r) »Đornale d'Italija« posvećuje svoj jučerašnji uvodnik putu grofa Čano u Beograd ističući svu važnost ovog puta. Jugoslovensko—italijanski sporazum, kaže list, imaće vidna upliva na stabilizaciju političkih prilika u Srednjoj Evropi.

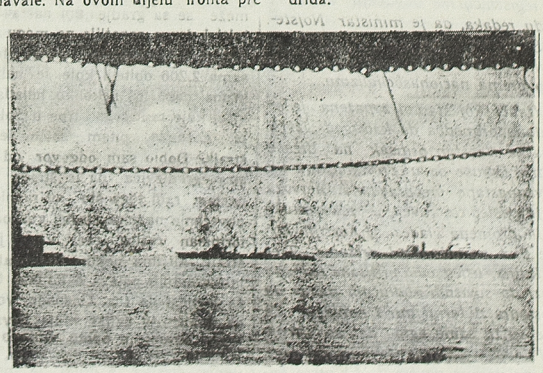
BUKUREŠT, 25 marta (r) Sva prestolnička štampa opširno i povoljno komentariše današnju posjetu italijanskog ministra spoljnih poslova grofa Čana Beogradu.

Isto tako štampa pridaje veliku važnost ekspozeju ministra spoljnih poslova g. dr Stojadinovića pred Senatom.

„Endepandens Romen" napominje da Rumunjska pozdravlja italijansko jugoslovensko zbliženje, jer će ono doprinijeti zbliženju Rumunjske sa Italijom i Njemačkom.

Kontrolni brodovi pred Barcelonom

PARIZ, 25 marta (r) Nacionalističke trupe na frontu kod Guadalahare zaustavile su nalet republikanaca i dale prve protunavale. Na ovom dijelu fronta preuzeo je komandu lično general Franko koji se sprema na novu veliku ofanzivu koja će udariti s leđa braniocе Madrida.

Barcelonsko pristanište i katalonske vode, čuvaju brojni ratni brodovi medjunarodne kontrole

TRIBUNA

Split, 24 marta.

Zapaženo je da je austrijski kancelar g. Sušnik odmah po svom povratku iz Budimpešte pristupio rekonstrukciji svoga kabineta iz koga je ispao samo ministar javne bezbjednosti Najsteter— Stirmer, čovek koji se istakao kao pristaša nacionalsocijalizma. Njegov rezor uzeo je lično kancelar Sušnik imenovavši si pomoćnika u osobi šefa bečke policije dr. Skubla.

Ova ! ovakova promena izazvala je svestrane komentare ne samo u Austriji nego i u celoj političkoj Evropi. Rekonstrukcija i pad ministra javne bezbednosti motivisana je naročno reosalijom na jedan njegov članak u kome je tražio da vlada dozvoli rad nacional – socijalistima u Austriji.

Ova je promena bila najavljena ali njena je interesantnost baš u tome šta je došla u momentu kad je pojačana napetost između Austrije i Nemačke, u momenlu žučnih polemika štampe ovih država.

Napomenuti je na ovom mestu i jednu slučajnost !da je za vreme boravka kancelara Sušnika u Budimpešti jugoslovenski vojni ataše u Beču pukovnik Stojanović priredio u poslanstvu ručak kome su prisustvovali nemački ambasador u Beču fon Papen, bugarski poslanik Draganov, austrijski državni sekretar ministarstva vojske general Cener sa svima višim članovima austrijskog generalštaba među kojima i načelnik Jauza kao i komandant vazduhoplovstva general Ler.

Rekonstrukciju kabineta dr. Sušnik izvršio je upravo u momentu pred svoj odlazak u Rim i time manifestovao svoju čvrstu volju za vođenje samostalne austrijske politike.

Ličnost bivšeg ministra javne bezbednosti je vrlo interesantna. On je ranije pripadao legitimističkom krilu Hajsdvera te je nastojao austrijski staleški ustav što više tumačiti u fašističkom duhu. Zato je njegovima odlaskom znatno oslabljen uticaj opozicionih nacionalističkih krugova u vladi, u kojoj je još jedini njihov pretstavnik fon Horstenau. Njegovim odlaskom pojačan je znatno uticaj krugova koji se zalažu za otvoreni antinacionalistički kurs prema Nemačkoj.

Zbog pisanja austrijske štampe i njenog indirektnog nagovještavanja pretstoječe rekonstrukcije berlinski politički krugovi nisu bili iznenađeni ovom rekonstrukcijom i ako je ovo za nacionalsocijalističku akciju u Austriji dobar nepovoljan udarac. Nemačka štampa suzdržala se od svakog komentarisanja ovog akta da nebi pogoršala momentalnu situaciju. Ona se zadovoljila samo registracijom događaja ubacivši, između redaka, da je ministar Nojsteter– Stirmer bio prisiljen da podnese ostavku upravo samo zbog svojih simpatija prema nacionasocijalizmu.

U francuskoj štampi zapažena je opravdana primedba da kad god izvrši Nemačka izvestan pritisak na države Srednje Evrope da u prestanicama tih država nastane neopravdana nervoza čija je posledica, uvek, — rekonstrukcija ili promena vlade.... U Austriji, koja je prva na udaru od pretećeg Trećeg Rajha, usled ovih pritisaka redovno dolazi do suvišnih »odlučnih mera« da se osigura nutarnji mir i poredak. Te mere su tu samo zato da se sakrije pred inostranstvom prave pojedinosti koje su upravo dovele do tih mera koje bi na sebe privukla zamerku izvesne velike sile. (j)

Istina o štrajku cementnih radnika

ZAKULISNE MAKINACIJE IZVJESNIH POLITIČKIH LJUDI

da spriječe likvidaciju štrajka

Kroz stupce našeg lista mi smo stalno pratili štrajk cementnih radnika i ukazivali na sve negativne momente kao i na njegovu pozadinu.

Prošle smo nedjelje u uvodniku posvećenom štrajku konstatovali činjenicu da se štrajkom pozabavilo Narodno pretstavništvo i sama vlada.

Danas smo u mogućnosti da objavimo tačan tekst odgovora narodnog poslanika splitskog sreza g. ing. Manfreda Paštrovića na odgovor ministra građevina g. dr. Marka Kožula po g. Paštroviću postavljenom upitu.

U ovom kratkom govoru g. Paštrovića nalaze se značajni momenti u vezi ovog velikog štrajka. G. ing. Paštrović je kazao:

Gospodo narodni poslanici, ja sam uputio ovaj upit g. Ministru građevina dr Marku Kožulu, iako bi trebalo taj upit takođe da uputim Ministru socijalne politike Dragiši Cvetkoviću i Ministru unutrašnjih dela, jer su sva tri Ministarstva interesirana u ovom pitanju. Naročito je interesiran Ministar socijalne politike Dragiša Cvetković, ali sam bio uveren, da na današnjoj sednici neće biti Ministra socijalne politike i narodnog zdravlja, jer u novinama čitam da je on (Jedan glas sa desnice: U agitaciji !) ne, kažimo u inspekciji u Nišu. Dakle, prema tome, pošto sam znao da neću naći g. Ministra socijalne politike, to sam uputio upit g. Ministru građevina, jer sam znao da će prisustvovati ovoj sjednici i da će, uviđajući potrebu i hitnost ovog upita, dati mi odmah odgovor.

Gospodo, trebalo bi da se Narodna skupština i naša javnost malo više zainteresiraju stanjem toga štrajka u Dalmaciji. Nekih 2.206 radnika već mesec i po dana je u štrajku. To je možda jedan od najvećih štrajkova kod nas. Treba ispitati razlog radi koga je nastao ovaj štrajk i to još u ovo doba! Gospodo, štrajk vodi Hrvatski radnički savez. To je jedna nova radnička organizacija, čisto politička, ni najmanje socijalna, vođena od Hrvatske seljačke stranke.

„ILS" INDUSTRIJA LIJESA
TVORNICA SANDUKA - SIBENIK
Skladište svakovrsnog materijala. Prodaja na veliko i malo uz najpovoljnije dnevne cijene i uvjete. Telef br. 30 103

Medjutim taj Hrvatski radnički Savez izazvao je štrajk cementnih radnika. Time što je izazvao taj štrajk, kako sam u upitu izložio Ministru gradjevina obustavljena je čitava delatnost u Splitu: nema cementa, ne može se sa gradjenjem nastaviti, obrtnici i druge zanatlije ne mogu da rade, itd. Sve je zastalo i prema tome nije samo 2.206 obitelji koje se nalaze bez kruha, nego još nekoliko hiljada osoba više, koje radi toga trpe u Splitu. Sad ja, gospodo, pitam zašto je nastao štrajk? Dobio sam odgovor od g. Ministra gradjevina da je štrajk navodno nastao radi toga što su radnici tražili povećanje nadnica. Jeste, gospodo, to je formalan razlog radi koga je nastao štrajk. Ali ima nekih čudnovatih i vrlo interesantnih pojava o kojima treba naša javnost da zna, Gospodo, vodje ovoga štrajka su danas vodje Hrvatske seljačke stranke u Splitu. Imamo na primer nonsens, da od dva brata, jedan je vodja štrajka a drugi je potdirektor tvornice. Onda imamo još jedan slučaj. Trgovačka obrtnička komora u Splitu je institucija koja mora da brani trgovce i industrijalce, a njeni činovnivi su da čelu štrajka.

Gospodo, jelte da je to vrlo interesantna pojava? Onda se ne smijemo čuditi kad se govori po gradu Splitu — a ja to iznašam zato, da može Kraljevska vlada to da prekontroliše, — da je taj štrajk izazvan u sporazumu sa tvornicama. Izgleda, da se radenici bore nesvesno ne za sebe, nego u korist tvornica. Govori se da su tvornice imale ugovor sa neznam kojom državom za liferaciju nekih 1000 vagona cementa, i taj je ugovor derfektuisan u francuskim francima. Ali, međutim, desilo se to, da je francuski franak pao i tvornice imale bi sada strahovitog gubitka ako bi izvršile taj ugovor i tu obavezu, pak izgleda da su inscenirale radi toga štrajk jer kad je vis major onda oni ne mogu da izvrše svoje obaveze i ugovor pada. Gospodo to je vrlo interesantno! Ja nemogu da tvrdim da je to tačno, ali kad se uzme ovo što sam malo pre naveo tj. da su vođe štrajka u isto vreme zainteresovani i u institucijama koje se bore za poslodavce onda moramo da se zapitamo, šta to znači? da li se toga radenika vuče za nos? da li se taj radenik umesto da se bori za sebe, bori baš za taj kapital?

Gospodo, imam još jedan interesantan momenat. Ja koji sam pratio štrajkove, znam da štrajkovi obično nastupaju onda i u ono doba kad se tvornicama može praviti neprilika, tako da tvornice moraju radenicima u nečem da popuste. O tome vođe štrajka moraju da vode računa, međutim izgleda da se izabralo vreme za štrajk baš onda, kad tvornice ne moraju da popuštaju. Tvornice cementa teško prestaju sa radom kad imaju računa na rade, jer kad prestaju sa radom, tada se ugase peći, za koje treba posle 15 do 20 dana da se samo poprave pa da počnu ponovo da rade. To iziskuje ogromnih troškova, pa prema tome pojavljuje se opravdana sumnja da nešto nije u redu. Potrebno je tada da se podrobnije ispituju razlozi koji su doveli do ovoga štrajka.

Gospodo, ja sam još pitao g. Ministra, zašto Banska uprava nije dala vlastiti cement, da se bar tako pomogne onim strukama koje nisu direktno bile u štrajku. Na primer u Splitu gradi se pošta, gradi se državni put, bolnica Banska uprava imala je kupljenog od tvornice nekih 28 do 29 vagona cementa. Banska uprava pohranila je taj cement u lagerima tvornice. Prema tome Banska uprava mogla je da podigne taj cement kad je htela. Graditelji su došli kod Bana, molili ga, da se nađe načina da se iziđe iz ove situacije.

G. Ban je bio spreman da se taj cecama, dade u pozajmicu tim preduzetment koji se nalazi pohranjen u tvornicima, koji će kasnije, ikad prestane štrajk, da vrate ili u novcu ili u cementu.

Oglašujte u „Tribuni"

širite »TRIBUNU«

Kako vidite, g. Pretsednik me je opomenuo već nekoliko puta da mi je vreme podmaklo ja moram da završim, i jako je ovo vrlo interesantno pitanje o kome bi trebalo da se dulje govori. Moje je mišljenje da bi bilo potrebno u interesu javnosti i tih bednih radnika, da Ministar socijalne politike u sporazumu sa Ministrom unutrašnjih dela i građevina pošalje jednu naročitu komisiju da ispita sve ono što sam ja ovde izneo. Ta bi komisija morala da se bolje informira kako stoji to pitanje štrajka, kao i da nađe načina, da se taj štrajk prekine, jer već mesec i pol dana radnici su u štrajku. Tvornice neće da razgovaraju o tome, a naša privreda i trgovine radi toga trpe, pak mislim da je dužnost Kraljevske vlade da svojim autoritetom interveniše da dođe do kompromisa. Ako su opravdani zahtevi radnika da se postavi na stranu radnika i da se štrajk dokonča. Ako su pak istinite sumnje, koje se nabacuju u javnost i koje nam je ovdje izneo da se najenergičnije postupi protivu kapitala koji bi na ovaj neispravan način izrabljivao naše radnike.

Politički pregled

„Javno mjenje"

Ljubljanska „Naša misel" priopćuje članak pod gornjim naslovom u kome kaže i ovo:

„Novinari bi morali biti najpošteniji najznačajniji i najdosledniji ljudi. On uzgajaju široke ljudske mase, u njihovim je rukama najbolje i najefikasnije sredstvo i oružje svake idejne i kulturne borbe. Oni daju čoveku u svojim stupcima osnovu za njegovo svakidašnje mišlenje. Tim svojim pisanjem stvaraju i vode tzv. „javno mišlenje" i tom baš leži sva velika odgovornost novinarskog rada i moralna odgovornost nesamo pred sobom i već i pred samim narodom.

Zašto to ističemo? Zato, jer nažalost nije tako. Ljudi, koji napunjaju stupce naših listova svojim sastavcima ne drže se ovog svog poslanstva u dovoljnoj mjeri.

Poštenje i doslednost u novinarstvu važno je svugde, ali dvostruko je važno upravo kodnas (Maribor) ovde na granici, gde se danomice moramo boriti za naš nacionalni prestiž.

Nadalje se oštro u članku napada neizvestan deo naše dnevne štampe zbog čudnog stava u nekim svetskim događajima.

Najjači motor

Skoro je velika fabrika motora u američkom gradu Hertford saopštila javnosti da je u njenoj fabrici konstruisan do danas najjači motor. Taj motor može da razvije 1190 konjskih snaga. Taj je ovaj motor za 22 od sto jači najjačih dosadanjih motora. Pronalazač je ovaj motor nazvao „zoljini blizanci". Pomoću ovog velikog motora moći će avioni da ispoljavaju do sada nečuvenu brzinu u lijetu.

GRADSKE VIJESTI

☐ PRED VELIKIM SENATOM Okružnog suda u Splitu otpočela je u utorak rasprava protiv „opštinskog stražara Branka Dude u vezi ubistva Paške Predelića — Gale prošle godine u Solinu. Za raspravu vlada veliki interes. (d)

☐ ČLANAK nekidan objavljen u našem listu pod naslovom »Kako se krši zakon šikaniranjem..« odnosilo se na prilike u Suputru na Braču.

☐ NOĆU od ponedjeljka na utorak eksplodirala je oko 2 sata dinamitna patrona podmetnuta pod vrata sudske zgrade u Splitu. Patrola je bila loše postavljena pa nije imala naročitog efekta. Željezna su vrata malko razbijena, kao i nekoliko stakala. Žrtava nije bilo. Vlasti vode izvide i nastoje da „nađu lice koje je podmetnulo eksploziv. (d)

☐ BANŠKA UPRAVA u Splitu predala je opštini Muć 4000 voćaka, da se razdele među seljake. Opštinska uprava u Muću pri delenju voćaku postupila je na način koji joj i dolikuje. Gospodin novoizabrani načelnik naredio je da se podele voćke 40—50 komada onima, koji su pristaše njegove stranke, dok „protivnicima" samo 1-2 komada. Nu i ovde su bili izigrani, oni njegovi, koji su siromašni. Njima je također podeljen malen broj voćaka, a nekojima i nijedna, dok su imućniji najviše se koristili ovom blagodati jugoslavenske upravne vlasti. Sreskom načelstvu bila je povjerena dužnost da pazi kako se deli. (d)

☐ U SPLITU se već vide veće i manje grupe stranaca, koji su došli u naše krajeve na proljetni odmor. Za uskrsne praznike očekuje se više jačih grupa u Splitu. (d)

☐ Za USKRSNE PRAZNIKE gostovaće u gradu bugarski klub F. C. 13 (Sofija) koji će odigrati dve utakmice sa J.S.K. Hajdukom. (d)

☐ OTRAG PAR DANA nepoznato lice izrezalo je nožićem krov od automobila, vlasnost g. Grubišića. Ovo je izvršeno u veče između 19 i 19,30 sati dok je automobil bio na Poljali pokraj kazališta. Žalosna i ružna činjenica kojoj se mora doskočiti. (g)

☐ PRAMA NAREĐENJU Banske Uprave i šibenski vlasnici noćnih lokala morati će otpustiti animir — djevojke. Pretstojništvo gradske policije pozvalo je danas sve vlasnike noćnih lokala te im saopštila ovo naređenje Banske Uprave. (g)

☐ GIMNAZIJALKE iz Anversa koje su doputovale u naš grad na odmor za Uskrsne blagdane, logoruju na kupalištu »Jadrija« gdje su im ustupljene kupališne gabine za spavanje. Mlade Belgijanke su potpuno zadovoljne i žale što će uskoro napustiti plavi Jadran. (g)

☐ U KRUŠEVU nedaleko Obrovca nađena je mrtva na svom dubrištu Perica Šimica žena Jurina od 30 g. iz istog sela. Kako su po tjelu pokojnice primjećene razne crvene fleke upozorena je žandarmerija, koja je cijeli slučaj prijavila nadležnom sreskom sudu u Obrovcu. Sudska — ljekarska komisija izašla je na lice mjesta i izvršila obdukciju leša. Ustanovljeno je da je pokojnica nosea sa muškim djetetom pa pokušavala pobačaj raznim nadriljekovima od čega je nastupila smrt. Vlasti vode izvide. (g)

☐ MOLIMO DA SE UVAŽI. Uredništvo žali, što je stavak članka „O čem se govori u Šibeniku?« lista 16 marta 1937, koji se je bavio predavanjem priredjenim po Društvu prijatelja Francuske, bio interpretisan kao uvredljiv za posjetioce predavanja. Namjera je bila članka, da se našali, bez ikakve zle namjere, sa eventualnim posjetiocima predavanja, koji možda nijesu mogli dobro shvatiti predavatelja. Namjera je bila potpuno bezazlena iz bez ikakve namjere vrijeđanja odlične publike, za koju je i predavanje bilo priređeno, te je uredništvu bilo osobito neugodno, što su se nekoji izrazi mogli shvatiti, kao uvredljivi. List nema namjere da nikoga uvrijedi, već samo da dozvoljenom šalom izvrši dozvoljenu kritiku.

☐ JAVLJAJU NAM iz Nina da je izvršena provala u crkvi „Gospe od Zečeva« u Ninu. Iz crkve je odneseno zlatnog i srebrenog posuđa i nakita u vrijednosti od više hiljada dinara. Provalnik Marko Perinić Jakovljev uhapšen je u Ninu, dok je njegov ortak Šime Bakara uhvaćen u Sušaku i biće sproveden sudu u Biogradu n-m. (a)

☐ ALICA PAZINI, supruga g. Frane Pazini, geometra preminula je jutros u 4 sata. Sprovod pokojnice obaviće se sutra u petak u 3 sata poslije podne na mjesno groblje. Pokojnici laka zemlja, a porodici naše iskreno saučešće !

☐ TRGOVAČKE RADNJE, prema u pustvu Udruženja trgovaca, biće od 1 aprila otvorena od 7—13 i od 16—20 sati u koliko ne postoji specijalno vrijeme za izvjesne radnje. Na selu radnje mogu biti otvorene od 6-13 i 15-20 sati. (g)

Oglašujte u „TRIBUNI"

ŠIBENIK I SAOBRAĆAJNI PROPISI

Jedan grad nemože nigde da se zamisli, koji je i malo bolje uređen, a da u njemu, na njegovim ulicama se ne poštivaju saobračajni propisi. Imade mesta u kojima se mnogo ne gleda na razne sitnice, ali na one krupnije svak pazi, te prekršitelji bivaju strogo kažnjavani. U svakom gradu vozači su one osobe koje su položile ispit i dobile dozvolu da upravljaju vozilima. Nigde nećete naići da na pr. dete upravlja kolima, i to s više razloga. Može da se u nekoj guži izgubi, da nema prisutnost duha, te da dovede do koje saobraćajne nesreće, a najglavnije, deca neznaju sva uputstva koja propisuje saobračajni zakon.

Pogledamo li na saobračajne prilike u Šibeniku, opazićemo da se ovde malo tko drži tih, nadasve važnih propisa, a da se njihovi prekršitelji uopšte ne kažnjavaju. Istina, malo je saobračajnih ulica u našem gradu, ali ipak saobračaja imade dosta. Retko se opaža da vozači idu desnom stranom ceste. Obično voze sredinom ulice, a ponekoji i levom stranom. Pešaci nepoznavaju trotoara. Imali smo prilike gledati, kako kola jure ravno na kojeg prolaznika, a da upravljač nikakovim znakom ne opominje osobu pred sobom. U više navrata nesreća se izbegne slučajem, što je konj uvidjavniji od upravljača pa sam skrene sa pravca i zaobidje prolaznika. Sada se u Šibeniku iznajmljuju i bicikli, ati iznajmljivači su ponajčešće deca. Prošle nedjelje nekoliko dečaka iznajmili su bicikle, te su pokazivali svoju veštinu zaprepaštenoj publici pred hotelom „Krka". Od poštanske zgrade zaputili bi se put obale i jakim naletom prolazili između šetača, koj su se morali hitro uklanjati. Ovo se je par puta opetovalo, ali se nitko nije našao da im zabrani ovo produciranje. Ne upravljaju deca samo sa biciklama ili malim kolicama. Imade slučajeva gde voze kola sa dva zapregnuta konja teraju ih u kasu. Mnogo bi oduljili kada bi naveli primere koje se vidjaju u Šibeniku koji su inače retki za ostale grade.

Postavlja se pitanje, ko je nadležan da pazi na saobračaj i dali taj nadležni u istinu pazi i ima mogućnosti. U svima mestima na saobračaj paze saobračajni policajci. Da se ovako nešto dogadja u Šibeniku, a da ne bivaju kažnjavani, sasvim je jasno. Postojeća policija nije sada u mogućnosti da doskoči svim potrebama i traženjima koja joj se postavljaju. Ovo je još jedan važan dokaz, koji traži pojačanje policiskih organa u našem gradu, kako bi mogli udovoljiti svim gradskim potrebama koje im se nameću. Jedan stranac koji dodje u Šibenik videvši ovakove prilike, nemože drugo zaključiti, već samo to da izgleda da je u nekom kraju gde nema propisa ni reda. Nu ipak sa svim ovim, krupnije greške morale bi se strogo kazniti, i barem nedeljom paziti na saobraćaj. (g)

Veliko nevrijeme nad cijelom Sjevernom Dalmacijom

Posljednjih dana nad cijelom Sjevernom Dalmacijom vlada veliko nevrijeme. Uzburkano more prouzročilo je više manjih nezgoda na moru, a u dva slučaja bilo je i ljudskih žrtava.

Tokom prošle noći nevrijeme se jako pogoršalo i ako je jučerašnji dan ukazivao na popravljanje.

Prema jutrošnjim vijestima koje smo dobili iz više mjesta Sjeverne Dalmacije poslije jakih piša udarila je krupa koja je oštetila velike štete prvom zelenilu. Krupa je otukla rano povrće te je tako seljaku nanešena osetna šteta.

Jutros je i nad Šibenikom i bližom okolicom također vladalo nevrijeme sa jakom krupom. [a]

Izletna putovanja
VODOPADI KRKE - VISOVAC - ROŠKI SLAP

Sa danom 29 marta o. g. počima izletna vožnja koritom rijeke Krke brzim i udobnim motornim brodom „VISOVAC". Pristanište na šibenskoj strani nalazi se neposredno gde pristaju automobili i autobusi. a tako isto na skradinskoj strani postoji novuređeni put sagrađen od parobroda za slapove Krke. Za ova izletna putovanja postoje svakodnevne veze parobrodom do Skradina i autobusom.

Cijena je kod ovog izleta Din 12.— po osobi za odrasle; djeca Din 6.— Za grupe ispod 30 izletnika ova vožnja stoje Din 350.—

Sve informacije i rasprodaju izletnih karata vrši pomorska agentura Grubišić & Comp, te ured za promet stranaca u Šibeniku. Isto tako davaće informacije i vršiti rasprodaju putnih karata svi putnički uredi u državi i vani. 118

U pažnji cij. građanstvu ! U najmljivanje stanova i soba, prodaju ili kupnju, traženje namještenja ili namještenika najuspješnije se postizava oglašivanjem u malom oglasniku mjesnih novina. Mali oglasnik za „Tribunu" može se predati preko cijelog dana u administraciji našeg lista : Šibenik, ul. Episk. Miše.

Komiža

Biž

Ove godine su slabi izgledi za biž u Komiži. Bio je prošlih dana radi biža u Komiži g. Dr Smolčić, čehoslovački konzul sa jednim činovnikom Ministarstva poljoprivrede iz Praga.

Nevrijeme

Ovih dana bilo je strašno nevrijeme nad Komižom. Puhala je strašna južina — koju mladi naraštaj malo pamti. Učinila je strašnu štetu na rogačima i bižu. Sreća da nije bilo na lozi mladice.

Jugoslovenska čitaonica

Zli jezici po mjestu govore — da je vodstvo bigeca zaključilo — da se proda radio — da se ne bi čule Beogradske vijesti — jer da bi to moglo da mijenja uvjerenja njihovih istomišljenika — pa da bi onda mogli da ostanu generali bez vojske. Traže da svak plati za radio — već određen za prodaju — određenu sumu — inače preti izgon — da mogu kupiti već između njih određene predmete. Na zidovima darovane mjesto dosadašnjih uokvirenih slika koje leže u kojem ormaru — a iznikli su pozlaćeni reljefi Stjepana Radića i Dr Vlatka Mačeka. Mi se samo pitamo — kud ovo vodi?

Podmirite pretplatu !

Privredni pregled

✕ SPORAZUM O SARADNJI EKSPORTNIH INSTITUTA U DRŽAVAMA MALE ANTANTE PRIVODI SE U DJELO. U oktobru prošle godine zaključili su Eksportni instituti država Male antante na konferenciji u Bukureštu konkretan sporazum o saradnji. Prema jednom članku toga sporazuma bilo je riješeno, da će kod svakog Eksportnog instituta raditi dodijeljeni činovnici drugih maloantantskih Eksportnih instituta. Rumunjski Eksportni „Institut National de Export" već je uputio u čehoslovački Ekskortni institut u tu svrhu ing. Mihaela Stefanitu, koji će ovih dana pristupiti radu.

✕ KOMENTARI GRČKE ŠTAMPE O ZASJEDANJU PRIVREDNOG SAVJETA BALKANSKOG SPORAZUMA U ATENI. Svi grčki listovi ističu, da Grčka daje inicijativu za saradnju balkanskih država na novim pomorskim linijama. »Elefteron Vima" ističe potrebu uopće privredne saradnje i ekonomskog zbližanja i kaže da uspjeh zavisi od sporazuma na deviznom polju, tj. od sporazuma balkanskih emisionih banaka. Na posljednoj konferenciji guvernera ovih banaka konstatirane su teškoće, zbog kojih ove banke ne mogu da se pridruže tripartitnom monetarnom sporazumu (Engleske, Francuske i Amerike), ma da one taj korak pozdravljaju. U glavnom grčka štampa ne očekuje mnogo na privrednom polju od konferencije, koja može samo da bude preparatorna.

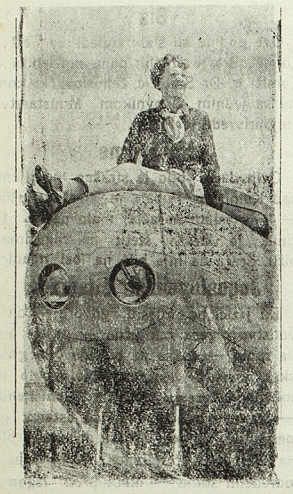
Za 30 dinara dobivate kod uprave Tribune Sibenik 10 kg. dobrog novinskog papira za omotavanje. 100

OGLASE

za uskršni broj prima naša administracija još samo sutra

MALA KRONIKA

Amelia Carhart postavila je novi rekord

Američka avijatičarka Amelia Earhart iz Oaklanda (Kalifornija) u ružnom letu postavila je nov rekord. Aterirala je u Honolulu, te ostala u zraku 15 sati i 51.6 minuta preletivši 2400 milja. Letila je brzinom od cca 150 milja na sat.

Živi budilnik

Engleski bankarski činovnik Džek Džekson bio je duže vremena bez zaposlenja, pa je i gladovao. Dugo se trudio i razmišljao da nađe posla, ali kad mu ni to nije uspjelo došao je na jednu originalnu ideju. On je izmislio jednu sasvim novu vrstu posla: da budi one koji spavaju. Ovo se uglavnom imalo da odnosi na one koji moraju noću da ustanu da bi otišli na rad. Kako ima mnogo ljudi koji tvrdo spavaju i teško se bude, oni su vrlo rado primili njegovu ponudu. Džekson, nazvan „živi-budilnik". ima spisak svih onih lica koje treba u toku noći probuditi. Džekson se tačno pojavljuje u određeno vrijeme pred posteljom čovjeka koga treba probuditi i služi se pri tome raznim mjerama da bi svog pretplatnika probudio iz dubokog sna.

Po prethodnom sporazumu, on može da polijeva spavača i vodom, da ga do mile volje drmusa, pa ga i izvuče iz postelje, ako neće da se rasani. Kod nekih spavača Džekson ima prilično teškoća, ali posao je posao i raditi se mora sve. Na kraju, spavači su ipak zahvalni „živom budilniku" jer odlaze redovno na dužnost i ne gube tako ništa. A tačnost na radu je važna stvar i u Engleskoj..

Džekson budi svoje kliente po sistemu abonoma. Oni mu, već prema tome gdje stanuju i kada žele da budu probuđeni — najskuplje je buđenje između 2 i 4 časa u zoru — moraju da plaćaju Džeksonu mjesečnu platu i živi budilnik funkcioniše besprekorno.

A kad spava Džekson, pitaće čitaoci? On, razumije se spava danju i bez budilnika se budi i polazi na svoju ne baš laku i ne baš svakidanju dužnost...

Prodava se uz vrlo jeftinu cijenu: Pisaći stroj MERCEDES, jedna mramorna ploča 40×69, jedan ciklostil za umnožavanja pravi Dr Gestetner i jedan salotin kožnatim foteljima. Obratiti se uredništvu listu. 117-1

Elektromotor jačine 2 HP, 220 volta u dobrom stanju kupio bi odmah. Ponude slati na upravu lista. 112

SOBA, stan, lokal ili druge prazne prostorije najbrže ćete unajmiti preko malog oglasnika mjesne štampe. »Tribuna« će vam te oglase donijeti uz umjeren honorar. Male oglase za naš list prima administracija preko cijelog dana.

MALI OGLASNIK

Do 15 riječi D. 6, svaka daljnja reč 50 p.
Ako je adresa u upravi Din 7.—
Za pismene upite treba poslati D 2 u markama
(uvrštava se najmanje 2 puta)
Pripenčeno po retku D ... Oglasi pojtarifi

Prodaje se kuća sa mezaninom i prvim katom sa dva stana od četri sobe potpunim konforom, prvorazredno uređeno. Velike terase, balkon. Ispod prostrane magaze i uredjaj peći za pekarnu. Na obali. Vrlo podesna za stanovanje i trgovinu. Obratiti se Uredništvu. 116 1

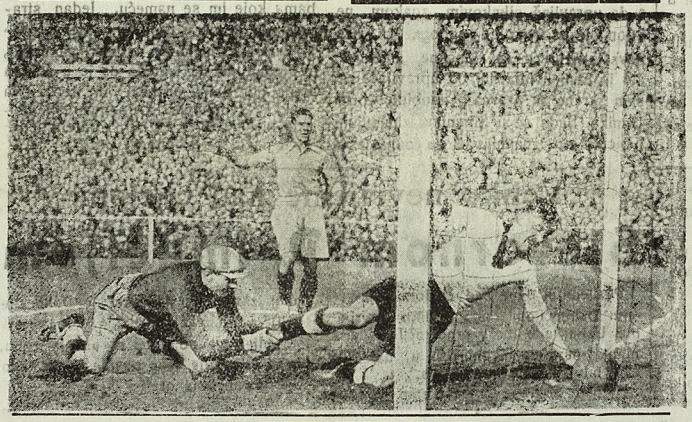
OPAL

novootvorena

knjižara i papirnica

preporuča se cij. građanstvu Šibenika svojim prvoklasnim materijalom sa umjerenim cijenama.

S BENIK, ul. Kr. Tomislava (Glavna ulica)

Četvrta nacionalna futbal igra između Njemačke i Francuske pred 72.000 na Adolf Hitlera vježbački plac od Stuttgart priređena je i završena sa 4:0 u korist nacionalne momčadi. Jedan momenat pred završnim golom.

Jedinstvu i slozi

(Nastavak 3)

Ali ima natruhe tudjinske,
Za to nema ljubavi istinske;
Jerbo ima ćudi izdajničke,
Za to nema ljubavi bratinske.
Sva nedjelja vr'jeme će iskazat,
I svakoga za svoje pokarat;
Pa će onda biti svake muke,
Kad nas stanu davit tudje ruke.
Tko za slogu i jedinstvo radi,
Sebi kuću na kamenu gradi;
Proširuje svoje drage dvore,
Utvrdjuje i svoje obore.
Osv'jesti se naš nevoljni puče,
Ne navraćaj u prijašnje muke;
Jerbo Bogu velik razlog daješ,
Što mladjima tamnicu otvaraš.
Lahko ti je sada hrvatovat
I plemensku zastavu razvijat
A ne misliš tužan se rodio,
Tko ti je tu slobodu donio.
Podji dolje do Albanskih gora,
I Krfskoga šir'oga mora;
Pa se vrati Soluničem gradom,
Da se ganeš svakojakim jadom.
Okreni se brdom i dolinom,
Poljem r'jekam i svom okolinom
Gdje je onda srpsko groblje bilo,
Srce bi ti gorko zacvililo.
Na tom groblju i svetim kostima,
Odmori se svojijem očima,
Pa da vidiš i razumiš brate,
Što je krvi proliveno za te.
Budi vitez a ne kukavica,
Budi junak a ne poturica,
Prolivenoj krvci se pomoli,
Da te drži u l'jepoj slobodi.
U junačkoj zemlji jugoslavskoj,
Biće l'jepo i majci hrvatskoj.
Biće sreće i radosti prave,
Ako kod nas bude glave zdrave.
Svako vreme nosi svoje breme,
— Mili brate i tko je uza te —
Samo jedna sreća za hrvate,
Da se s braćom svi u slozi prate.
Misli, gledaj promišljaj pa zbori,
I velike ti oči otvori,
Da uvidiš što i stranci vide,
I na slozi koji nam zavide.
Ovo'j pjesma staroga guslara,
Koji ne da da ga dušman vara,
Jer je iskren rodnom bratu svome
Jer je v'jeran rodu slovinskome.
Tako pjeva i primorska vila,
Hrvatica što je ostarila,
Gdje su bani i vladari bili,
I hrvatsko gnijezdo savili.

STARI HRVATSKI GUSLAR.

PODLISTAK

Arturo Toscanini

jedan od najslavnijih majstora dirigentske palice čitavog sveta, slavi sedamdesetu godišnjicu života, dok je još prošle godine proslavio pedesetogodišnjicu neumornog umetničkog rada. Pred ovim imenom klanjaju se, bez razlike, svi kulturni narodi koji se uzdižu iznad svakodnevne prosečnosti i koji u pojedincima — pa ma kojoj naciji pripadali — nalaze odraz onih visokih duhovnih kvaliteta, koji moraju da nadvladaju sva ona umna, društvena, politička previranja, koja bi mogla ozbiljno da ugroze visinu evropske kulture.

Arturo Toscanini rođen je u Parmi 25 III 1867, gde se od svoje devete godine posvećuje muzici i već 1885 završava tamošnju muzičku školu s prvim nagradama za cello, glasovir i kompoziciju. Zahvaljujući svojoj prvoj delatnosti celiste kod raznih orhestara, preputovao je oba kontinenta što mu omogućuje, da na praktičan način usavrši ne samo svoje opšte znanje, već i da dođe do spoznaje u kojoj grani umetnosti leži njegova moć. Prolječa 1886 u Rio de Janeiro pri izvedbi Aide sukobiše se publika, dirigent i impresario. Da bi sprečili daljne nesuglasice, muzičari iz orhestra — poznavajući neobične sposobnosti svog druga — primoraše Toscanini—a da zauzme dirigentsko mesto. Iznenađena publika ljubopitljivo je promatrala devetnajstogodišnjeg mladića koji je s toliko produbljenog znanja i veštine znao da izvede svoj teški zadatak i da pri kraju izazove urnebesno oduševljenje i zanos. Ovaj događaj utire put njegovoj budućoj slavi koncertnog i opernog dirigenta, ali sprečava ujedno dalnji razvitak kompozitora.

Svoju prvu dirigentsku delatnost razvija u Torinu, gde ustanovljava gradski orhestar i pored opera i bezbroj pučkih koncerata izvađa i rekordan niz od 43 koncerta za vreme izložbe 1898 godine. Iste ove godine pozvan je u Milan da u znamenitoj Scali osveži umetničku delatnost, a 1907 napušta to mesto, jer je imenovan glavnim dirigentom Metropolitan Opere u New—Yorku. U Milan se vraća 1921, da ga posle deset godina opet napusti, ne mogavši žrtvovati svoja stroga umetnička načela političkim zahtevima.

Tajna njegove moći leži u slepom podavanju svih svojih umnih snaga neograničenim zahtevima najuzvišenije od svih umetnosti. Bez partiture, skoro slep, čuje i oseća svaku sitnicu. Ni najslavnijem umetniku ne dozvoljava ni najmanju slobodu u korist lične virtuoznosti, jer smatra da glavna kao i sporedna uloga mora svim svojim silama doprineti uspehu, savršenstvu celine. Nije dakle čudo da, koliko obožavam od celog umetničkog sveta, bude u isto vreme strah i trepet svojih saradnika. Ali izvadala se starija ili moderna, talijanska, nemačka, francuska, ruska ili ma koja bilo muzika, retko će se postići ono savršenstvo, kao pod njegovim magičnim štapićem. Isto je tako razumljivo da su dalalani, Leoncavallo, Puccini, Franchetti, Milea i drugi poveravali njemu pravu izvedbu nekih svojih dela; da je počivša Cosina Wagner pozivala baš njega da održi Wagnerov kult pri svečanim izvedbama u Bayreuthu; da je on prvi upoznao svoje sunarodnjake sa remek—delima Wagnera Strausa, Čajkovskog, Charpentier-a, Debussy-a i drugih; da se prifestivalima u Salzburgu, Badem a naročito u Americi imperativno traži njegovo neodoljiv umetničko savršenstvo.

Genijalnim produktivnim i reproduktivnim umetnicima granica čovečijeg veka morala bi biti znatno pomerena, što će mnogi i mnogi, sa svih strana sveta zaželiti i velikom umetniku Artur Toscanini. O.—

Direktor : HAMILKAR VITALIJANI — Glavni i odgovorni urednik : BRUNOSLAV J. LORINI — Štampa : Tiskara F. Vitaliani i Sin, Sibenik — Plativo i tuživo u Sibe